

Kinnitatud
Direktori
09.04.2014
käskkirjaga nr 1-6/33

OHUTUSJUHEND EKSKAVAATORIGA TÖÖTAMISEL nr 27

1. EKSKAVAATORIGA TÖÖTAMISEL ESINEVAD OHUD

Töötamisel valitsevad ohud, õnnetusjuhtumid ja traumad:

- kukumine kõrgustest (astmelauad jne.);
- avariiht, ekskavaatori ümbermineku võimalus;
- riiete, kinnaste või muude esemete kinnijäämine masinate liikuvate osade külge;
- elektrilöögi saamise võimalus töötamisel elektriliinide läheduses.

Tegurid, mis võivad põhjustada kutsehaigusi:

- vibratsioon.;
- müra;
- ekskavaatorijuhi töö on füüsilist pingutust nõudev, mis võib põhjustada traumasid, valusid seljas ja kätes (ülekoormushaigused)

2. ÜLDNÕUDED

- 2.1. Ekskavaatoriga tohivad töötada isikud, kes on saanud sellekohase väljaõppe, omavad vastava kategooriaga ekskavaatori juhiluba, tunnevad ekskavaatoreid ja ohutuid töövõtteid.
- 2.2. Ekskavaatori hüdroüsteemi tuleb perioodiliselt katsetada kasutusjuhendis ettenähtud ajavahemike järel.
- 2.3. Liikumisel teedel tuleb täita liikluseeskirja nõudeid. Ekskavaatoril tuleb kasutada aeglase sõiduki tunnusmärki.
- 2.4. Alkoholijoobes või narkootikumi mõju all on keelatud ekskavaatoriga töötada.

3. ENNE TÖÖD

- 3.1. Kontrollida ja korrastada tööriietus ja isikukaitsevahendid. Mitte kanda lahtisi (lehvivaid) riietusesemeid, mis võivad haakuda liikuvate masinaosade külge. Soovitatakse kanda libisemiskindlaid jalatseid, kindaid, kaitseprille.
- 3.2. Tutvuda ekskavaatori kasutusjuhendiga, jätta meelde valmistaja nõuded ja järgida neid töö ajal.

- 3.3. Kontrollida ja veenduda, et rehvide lubatud koormus, suurim kiirus, mõõtmed ja siserõhk vastaksid nõutavatele parameetritele.
- 3.4. Kontrollida, et kõik kaitsekatted ja kaaned oleksid terved ja õigesti paigaldatud.
- 3.5. Enne lisaseadmete paigutamist ekskavaatorile tuleb tutvuda nende kasutusjuhendiga ja järgida selle nõudeid lisaseadmete paigutamisel ja kasutamisel. Mitte kasutada lisaseadmeid, mida valmistaja ei ole antud masinale soovitanud.
- 3.6. Vaadata üle tööplats ja veenduda, et sellel töötamine on ohutu.
- 3.7. Töötamisel paikades, kus on maa-aluseid vee-, gaasi- või elektrijuhtmeid, tuleb võtta ühendus firma või isikuga, kes teab nende asukohta ja saada neilt tööloa.

4. TÖÖ AJAL

- 4.1. Ekskavaatorit võib kasutada vaid nendeks töödeks, milleks ta on ette nähtud. Ekskavaatori koppa ei või kasutada näiteks rammimiseks või tasandamiseks ("pühkimiseks").
- 4.2. Kõrvalised inimesed ei või viibida ekskavaatori töötamise piirkonnas.
- 4.3. Ekskavaatorisse sisenemisel või sellest väljumisel tuleb seista näoga masina poole ja kasutada käsipuud. Tuleb jälgida, et kontakt masina käsipuude ja astmelaudadega oleks alati kolmepunktiline, nii tagatakse piisav tasakaal. Kui käsipuud või astmelauad on õlised või määrdesed, tuleb nad kohe puhtaks pühkida.
- 4.4. Ekskavaatoriga ei tohi tõsta lasti, mis ületab ekskavaatori tõstevõime.
- 4.5. Ekskavaatori kasutamine ilma kaevetoeta on keelatud.
- 4.6. Liikumisel nõlvakul on ekskavaatori ümbermineku oht. Liikuda kaldele ristisuunas. Mitte pöörata ekskavaatorit kaldpinnal. Ekskavaatori pööramiseks tuleb sõita rõhtsale pinnale. Mootori seiskumisel kaldpinnal tuleb kohe pidurdada sõidupiduriga, lasta maha kopp ja tõkestada liikumine seisupiduriga.
- 4.7. Ettevaatlikult tuleb töötada nõlvade läheduses.
- 4.8. Sõiduki laadimisel tuleb jälgida, et kopp ei pörkaks vastu täidetavat masinat.
- 4.9. Tuleb jälgida, et seal, kuhu tühjentatakse koppa, ei oleks inimesi.
- 4.10. Laadimisel tuleb tagada hea nähtavus. Hämaras tuleb lülitada sisse töövalgustus ja suunata valgus töökohale. Kui nähtavus ei ole küllaldane, tuleb töötamine peatada.
- 4.11. Ekskavaatoriga ei tohi töötada elektri- või telefoniliinide all, kui on oht, et masin puutub vastu liini, mis võib põhjustada elektrilöögi. Enne töö alustamist elektriliinide läheduses tuleb välja selgitada, kas elektriliin on pinges all.
- 4.12. Piiratud kõrgusega kohtades (sildade, viaduktide ja estakaadide all, hoonetes vm.) töötades tuleb olla tähelepanelik ja ettevaatlik. Tuleb jälgida, et kopp oleks piisavalt madalal.
- 4.13. Laadimise vaheaegadel tuleb kopp lasta alla – toetada maha või valmistaja poolt ettenähtud toele. Enne kabiinist väljumist tuleb tõkestada ekskavaatori liikumine seisupiduriga, seisata mootor ja eemaldada süütevõti lukust.
- 4.14. Ekskavaatori hooldamisele (kontrollimisele, puhastamisele, reguleerimisele) võib asuda ainult pärast ekskavaatori peatamist ja tõkestamist seisupiduriga, mootori seiskamist ja kopa allalaskmist ning toetamist maapinnale või valmistaja poolt ettenähtud toele.
- 4.15. Kui hooldustöid on vaja teha ülestõstetud kopa korral, tuleb enne hooldustööle asumist ülestõstetud kopp toetada kindlalt mehaanilise toega.
- 4.16. Ekskavaatori hüdroüsteemi hooldamisele võib asuda pärast hüdroüsteemi vabastamist rõhust.

- 4.17. Jälgida, et hüdroüsteem ei lekiks. Kõik lekkes tuleb kõrvaldada kohe nende avastamisel. Väljavoolanud õli tuleb ära pühkida masina pindadelt.
- 4.18. Õlileket ei või otsida palja käe abil. Ei tohi lubada kõrge rõhu all väikesest avast väljavoolaval õlijoal sattuda nahale või silma. Õlilekke avastamiseks tuleb kasutada papi- või vineeritahvli.
- 4.19. Sõitmisel teel tuleb poom fikseerida sõiduasendisse ettenähtud viisil.

5. ERGONOOMIA

Kuna töö ekskavaatoril on pidevalt istuvas asendis on väga oluline, et peetakse kinni õigest töö- ja puhkeaja vahekorrast. Otstarbekas on teha lühiajalisi puhkepause a`10-15 minutit iga töötatud töötunni tagant väljudes selleks ajaks ekskavaatori kabiinist.

6. AVARIIOLOKORRAS

- 6.1. Avarii korral tuleb peatuda, lasta ohutult alla kopp (tööorgan) ja toetada maha (või ettenähtud toele), seisata mootor ja tõkestada liikumine seisupiduriga
- 6.2. Teatada õnnetusjuhtumist tööandjale (töö juhatajale).
- 6.3. Säilitada muutumatusena kõik õnnetusse puutuv kuni uurijate saabumiseni, kui see ei ole ohtlik ega põhjusta ahelõnnetust.

7. PÄRAST TÖÖD

- 7.1. Korrastada töökoht. Puhastada ja vaadata üle ekskavaator.
- 7.2. Teha ekskavaatoril nõutavad hooldustööd.
- 7.3. Parkida ekskavaator rõhtsal pinnal, lasta kopp alla ja toetada maapinnale või valmistaja poolt ettenähtud toele. Seisata mootor, tõkestada ekskavaatori liikumine seisupiduriga ja eemaldada süütevõti lukust.

8. TEGUTSEMINE ÕNNETUSOHU JA TULEKAHJU KORRAL

Töötajad peavad tõsise ja ähvardava õnnetusohu korral võtma tarvitusele abinõud vastavalt oma teadmistele ja kättesaadavatele tehnilistele vahenditele võimalike tagajärgede vältimiseks ka sellisel juhul, kui vahetu ülemusega ei ole võimalik kohe ühendust saada.

Tõsise ja vältimatu ohu korral peavad töötajad töökohalt lahkuma kiirelt ja ohutult. Tõsise ja vältimatu ohu korral oma töökohalt või ohtlikult alalt omavoliliselt lahkunud töötajat ei tohi selle eest karistada ega asetada ebasoodsasse olukorda.

Tulekahju tekkimisel tuleb tagada inimeste ohutus ja nende kiire evakueerimine või päästmine ohustatud alast.

Tulekahju avastanud isik on kohustatud:

- teatama viivitamatult häirekeskusele (telefonil 112), kus tulekahju on puhkenud ja mis põleb ning nimetama oma perekonnanime ja teate andmiseks kasutatava telefoninumbri ning vastama päästetöötaja esitatud küsimustele;
- hoiatama ohtu sattunud inimesi;
- sulgema ukсед ja aknad ning välja lülitama ventilatsiooni, tõkestamaks tule levikut;
- võimaluse piires asuma tuld kustutama.

Tulekustutus- ja päästemeeskonna sündmuskohale saabumisel informeerib tulekahju avastanud isik või objekti valdaja esindaja meeskonna juhti:

- tulekahju tekkekohast ja ulatusest;
- võimalikust ohust inimestele;
- muudest tulekahjuga kaasneda võivatest ohtudest (plahvatused, ohtlikud kemikaalid, elektriseadmed jms).

9. ESMAABI

Iga töötaja peab enne tööle asumist olema tutvunud esmaabi andmise juhendiga.

Kõige olulisem on tegutseda rahulikult ja läbimõeldult:

- püüda välja selgitada kannatanu seisukord;
- raske tööõnnetuse puhul helistada koheselt hädaabinumbril **112**;
- olemasolevate võimaluste piires anda kannatanule abi,
- vajadusel seisata ohtlikud seadmed, välja lülitada elektrivool jne.

Juhul kui töötajal ei ole piisavalt teadmisi esmaabi andmises, siis oodata kuni saabub selleks väljaõpetatud töötaja või kiirabi.

NB! Ebaõigete esmaabivõtete kasutamine võib kannatanu seisundit veelgi raskendada.

10. KASUTATUD KIRJANDUS JA KEHTIVAD ÕIGUSAKTID

1. Töötervishoiu ja tööohutuse seadus (RT I 1999, 60, 616; ...; RT I 2010, 31, 158)
2. Töökohale esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded (RT I 2007, 42, 305)
3. Töövahendi kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded (RT I 2000, 4, 30; RT I 2003, 89, 596)
4. Tuleohutuse seadus (RTI 2010, 24, 116)
5. Raskuste käsitsi teisaldamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded (RTL 2001, 35, 468)